Kuusalu Keskkooli ainekava põhikoolile

Ainevaldkond: Keel ja kirjandus	Õppeaine: Kirjandus
Kooliaste: II kooliaste	Klass: 6.kl

Õppe- ja kasvatuseesmärgid:

Õpilane:

1) õpib tundma kirjandust ja pärimust rahvuskultuuri osana, tutvub eri rahvaste kirjanduse ja kultuuriga;
2) arendab oma loovvõimeid, jutustamis- ja esitamisoskust, kirjutab eakohasel tasemel ja keeleliselt korrektseid kirjeldavas, jutustavas ja arutlevas laadis ning eri žanrites tekste, väljendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult;
3) leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet;
4) õpib tundma ilukirjandusteose poeetikat, iseloomustab ja võrdleb teose tegelasi, kirjeldab süžeed ja olustikku ning sõnastab peamõtte, tõlgendab kujundlikku keelt ja rikastab oma sõnavara;
5) loeb, analüüsib ja mõistab jõukohase keerukusega eri žanris laste- ja noortekirjandust nii eesti kui ka maailmakirjandusest, loeb luule-, proosa- ja draamatekste, arendab oma lugemisoskusi;
6) rikastab lugedes oma mõtte- ja tundemaailma, täiendab enda kultuuri- ja kirjandusteadmisi, kujundab esteetilisi hoiakuid ja eetilisi tõekspidamisi.

Õppeaine kirjeldus:

Kirjandusõpe arendab õpilase lugemis-, mõtte- ja loomevõimet. Ilukirjanduse ja rahvaluule lugemine kujundab esteetilisi ja eetilisi hoiakuid ning toetab isiksuse kujunemist. Lugemis- ja tekstitoimingud on kirjandusõpetuse alus, edendades oskuslikku lugemist ja motivatsiooni lugeda. Õpilased loevad ilukirjandusteoseid, mis käsitlevad olulisi teemasid, arendavad empaatiavõimet ja tugevdavad lugemisharjumusi. Tehnoloogilised lugemisvõimalused täiendavad traditsioonilist lugemist.

Kirjanduse väljendusvahendeid õppides jõuab õpilane teose terviku mõistmiseni, arendab interpreteerimis- ja sünteesivõimet ning suhestab ennast eluliste teemadega. Põhikooli kirjandusõpetuse põhieesmärk on tekstianalüüsi ja -tõlgendamise oskus, mis nõuab kirjanduse poeetika tundmist. Teoste valikul arvestatakse kunstiväärtust, humanistlikku suunitlust, aktuaalsust ja õpilaste eakohasust. Lugemisvara hõlmab eesti ja maailmakirjandust, eri žanre ning esindab nais- ja meesautoreid. Kohustuslik on lugeda vähemalt neli tervikteost, kuid soovitus on valikut suurendada ja õpilasi kaasata.

Õppesisu:	Õpitulemused:
Kirjandustekstide valik ja lugemine • Loeb vähemalt neli laste- ja noortekirjanduse tervikteost nii eesti kui ka maailmakirjandusest. • Leiab huvipakkuva kirjandusteose iseseisvalt ning tutvustab autori, sisu ja tegelasi klassikaaslastele.	• Õpilane loeb laste- ja noortekirjandust nii eesti kui maailmakirjandusest, sealhulgas vähemalt neli tervikteost. • Õpilane loeb eri žanris luule-, proosa- ja draamatekste, kasutades

• Soovitab ja loeb iseseisvalt tervikteoseid tunnis ja väljaspool tunde. • Arendab lugemisoskust aktiivse ja tõhusa lugemise, lugemise eesmärgistamise ning erinevate lugemistehnikate abil. • Külastab raamatukogu, kasutades raamatukogude infosüsteemide e-raamatukogu ja mõistes autorikaitseseaduse põhimõtteid. **Kultuuri- ja kirjandusteadmised** • Eesti kirjanike muuseumidega tutvumine ja külastamine. Eesti Lastekirjanduse Keskuse tegevustega tutvumine. • Kooli- ja kodukandipärimusega tutvumine. Rahvaluule ja selle lühivormid. Kõnekäändude ja vanasõnade tähenduse seletamine. Mõistatuste lahendamine ja loomine. Muinasjutu tunnused ja tüüptegelased. Eri liiki muistendid. • Kirjandusteose dramatiseering. Dialoogi ja tegelaskuju loomine. Eesti teatritega tutvumine. Võimalusel teatrietenduse külastamine. • Kirjandusteose põhjal valminud filmi vaatamine, tutvumine filmi loomise protsessiga ning eakohaste filmižanritega. • Uute mõistetega tutvumine ja nende omandamine: ajalooline jutustus, epiteet, ilukirjandus, kõnekäänd, luule, metafoor, muinasjutt, muistend, mõistatus, näidend, proosa, pärimus, seiklusjutt, valm, vanasõna, võrdlus. **Teksti analüüs ja tõlgendamine** • Teksti põhjal eri liiki küsimuste koostamine, küsimustele vastamine, tekstist kokkuvõtte tegemine ja selle kavastamine. • Teose teema kesksete mõtete leidmine ning nende sõnastamine. Loetu seostamine oma kogemuse ja tänapäeva maailmaga. • Tegelaste iseloomustamine ja nende käitumise põhjendamine. • Luuleteksti väljendusvahendite ehk poeetika tundmaõppimine: epiteedi, metafoori ja võrdluse tundmine ning kasutamine. Luuletuse vorm, riim, rütm ja kõla. • Seiklusjutu ja ajaloolise jutustuse tunnused. Päevikuvormis ilukirjandus. Valmi tunnused. **Tekstiloome**	põhilisi lugemisvõtteid ja jälgides ning hindades oma lugemist. • Õpilane tutvustab loetud raamatut ja selle autorit, jagades oma lugemiskogemust. • Õpilane loeb kirjandusvaldkonnaga seotud aime- ja meediatekste, kasutades sobivaid allikaid ja eristades oma ja laenatud teksti. • Õpilane väärtustab paikkondlikku ja kogu Eestit ühendavat kultuuri, õpib tundma kultuuri eri ilminguid. • Õpilane eristab ilukirjanduse ja rahvaluule põhiliike, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid. • Õpilane nimetab luuletuse teema, kirjeldab selle meeleolu, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi ning mõtestab lahti luuletuse kujundlikkust. • Õpilane koostab proosa- või draamateksti kohta kava küsimuste, väidete või märksõnadena ning kirjutab kokkuvõtte. • Õpilane nimetab teose teema, arutleb tegelastega seotud probleemide ja väärtushoiakute üle ning sõnastab teose peamõtte. • Õpilane iseloomustab ja võrdleb tegelasi, kirjeldab nendevahelisi suhteid ja hindab tegelaste käitumist.

• Kirjeldavad ja jutustavad omaloomingulised tööd eri žanrites (muistend, muinasjutt, seiklusjutt, päevik vm). • Tegelase ja olustiku kirjeldamine. • Luuleteksti loomine. • Tekstiloome paaris- ja rühmatööna. • Loetu põhjal oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine. **Teksti esitamine ja kuulamine** • Luuletuse ja lühikese proosateksti esitamine. • Rolliteksti esitamine. • Tekstilähedane sündmustest jutustamine. • Iseenda või kellegi teisega toimunud sündmusest jutustamine. • Aktiivne ja tõhus kuulamine. **Autoreid ja teoseid** • Tervikteoste soovituslik valik sisaldab rohkesti eesti väärtkirjandust, mida käsitletakse ühiselt. **Link kirjanduse loetelust, kust leiab II kooliastmele lugemist.** https://projektid.edu.ee/display/OKMV/II+kooliaste+-+kirjandus	